

Динаміка перехідного періоду від одного типу цивілізації до іншого і становлення нового типу суспільної системи завжди рясна проблемними ситуаціями. Одна з них - це стан освітньої системи Л фактора соціалізації індивіда в умовах, коли стара система ціннісних орієнтирів не працює, а нова не може скластися в одночас.

Важливо розуміти, що в сучасних умовах інформаційної цивілізації наявність гігантського обсягу знань (вже не «інформаційного буму», інформаційного хаосу і обвалу), в умовах озброєності людства найпотужнішими технічними засобами, які розширюють деякі пізнавальні можливості, вирішальне значення має не пізнання саме ц, собі. Важливим стає вміння визначити не просто межі знання і незнання, а область значущого і незначущого на них. І тут особливе значення набуває вміння оперувати різними типами мислення (поняттями, знаннями як інформацією, знаннями-думками, образами думками та ін.), розвинена інтуїція, емоційність, здатність відчувати, переживати, вміння орієнтуватися в різних типах культури і розуміння іншого.

Звичайно ж, інтенсивні інформаційні процеси не обійшли освіту: це широке використання інформаційної техніки в автоматизованих баз даних і знань в процесі навчання. Сьогодні неминучими і необхідними визнаються процеси інформатизації освіти під якими розуміється комплекс заходів щодо перетворення педагогічних процесів на основі впровадження в навчання і виховання інформаційних технологій. Ледве не головною характеристикою сучасного суспільства є безпрецедентне прагнення до новизни, гонити за новими технологіями. Абсолютизація «принципу новизни» пріоритетне місце інформаційних технологій в системі освіти робить сьогодні гуманітарне знання третьорядним, несуттєвим додатком нової інформаційної парадигми. Західне суспільство десятиліттями вибудовувало «інформаційний фундамент», ми ж в інформаційне суспільство увірвалися, забувши, що воно засіб, а не мета. Не випадковими процесами інформатизації суспільства, освіти, в цілому, майже суперечливий характер [3, С. 265-275].

Протягом усієї своєї історії людина як в дзеркало вглядалася в іншу людину і за допомогою того, Іншого, сама ставала власне людиною, тому й звела у вищу цінність спілкування, найвищі почуття, пов'язані іншою людиною. Але за короткий термін - в останній третині ХХ початку ХХІ ст. - відбулися зміни, коли найвищою цінністю, глибокі прихильністю стає не Інша людина, а комп'ютер. Серед патогенних впливів на людину з боку інформаційного суспільства Еріх Фромм виділяє два: неможливість побути наодинці з собою і зникнення

спілкування [4]. Можливість зануритися у свій внутрішній світ умовою продуктивного розвитку особистості. необхідна, щоб зосередитися, звільнитися від постійного зовнішнього вторгнення у власні духовні процеси,

суспільству повинна відповідати нова парадигма освіти. По-перше, вона має бути доступним для всіх, тобто воно має бути загальним, вільним, інформаційно-технічним і практичним. По-друге, культивуватися здатність до моделювання, абстрагування та творчості як необхідної основи вміння розпізнавати і аналізувати проблеми, які виходять за рамки власної спеціалізації. По-третє, класичні доповіді («знаю, то») «знаю, як» повинні бути доповнені формулою «здаєш собі рахунок?» Для цього необхідно заохочувати і розширювати методичні та особливі ділові здібності (можливо, за допомогою рольових ігор). По-четверте, повинні бути створені концепції гнучких методів освіти, як і подальшої просунутої освіти вже за рамками наявної концепції навчання впродовж життя і постійного перенавчання, самостійного вивчення; дистанційної освіти, які є формою безперервної освіти.

Першочерговим завданням є перегляд інституційної парадигми освіти та формування нової - особистісно-орієнтованої. Нова парадигма має дати відповідь на питання про новий образ людини як результату освіти. Така спрямована на формування, насамперед, творчої, інноваційної, всебічно розвиненої особистості.

Здійснювані не в останню чергу завдяки освіті зміни в менталітеті, цінностях і мотивації людини є фундаментальним чинником соціальних змін і яскраво проявляються в сучасному суспільстві. Формуючи здатності до комунікації та інноваційної діяльності, нематеріальну вмотивованість і прагнення до самореалізації, освіта виступає як універсальний цивілізаційний ресурс прогресивного розвитку.

Література:

1. Удальцова М.В. Транзитивное общество и его проблемы // Проблемы социальных взаимодействий в транзитивном обществе. - Новосибирск, 1999. - С. 3-5.
2. Агранович В.Б. Транзитивный период развития общества и качество образовательных процессов. // Инженерное образование. -2005. -X. 3. - С. 158-163.
3. Карсаевская Т.В., Ермоленко М.Т. Образование в ситуации глобальных вызовов: философский аспект // Философия образования. Сборник материалов конференции. Серия "Зутрозішп", випуск 23. - СПб.: Санкт-Петербургское философское общество, 2002. - С. 265-275.
4. Фромм Э. Революция надежды // Психианализ и этика. - М.: Республика, 1993. - 415 с.